

Ο πολυβραβευμένος ισραηλινός συγγραφέας σπάει μια μακρά περίοδο σιωπής για να εκφράσει την απόγνωση του με μια «κραυγή» σε στίχους.

Το μην μπορούν να αρθρώσουν λέξη για να περιγράψουν κάτι το ανείπωτο οι απλοί άνθρωποι είναι φυσιολογικό. Όταν, όμως, αυτό συμβαίνει σε έναν τους πιο σημαντικούς συγγραφείς στον κόσμο, «σε κάποιον που επί δεκαετίες, με τις λέξεις, όχι μόνον αφηγούνταν, αλλά και διαμόρφωνε την πραγματικότητα», όπως γράφει η Φραντσέσκα Καφέρι της Repubblica, τότε σίγουρα δεν είναι καλός οίωνος.

Ο Νταβίντ Γκρόσμαν δεν μπορούσε να αρθρώσει λέξη εδώ και περισσότερο από έναν χρόνο. Σταμάτησε να γράφει περίπου έναν μήνα μετά την 7η Οκτωβρίου του 2023. Για κάποιο διάστημα, μετά τις αποτρόπαιες επιθέσεις της Χαμάς, επιδίωξε να εξηγήσει στον κόσμο τα συναισθήματα του Ισραήλ καθώς και την αντίδραση που προκάλεσαν αυτά τα συναισθήματα. Τα λεγόμενά του, ωστόσο, ειδικά καθώς τα πλήγματα του Ισραήλ καθίσταντο ολοένα πιο ανηλεή και αυξάνονταν δραματικά οι νεκροί μεταξύ των αμάχων της Λωρίδας, δεν ήταν πάντα ευπρόσδεκτα.

Στη συνέχεια απλώς σταμάτησε να γράφει, «έχοντας συγκλονιστεί από κάτι που ίσως εμείς στη Δύση δεν έχουμε κατανοήσει πλήρως: τον πόνο και την απελπισία που μετά την 7η Οκτωβρίου κυριεύσαν πολλούς από εκείνους που επί δεκαετίες πάσωναν υπέρ της ειρήνης και του διαλόγου», γράφει η ιταλίδα δημοσιογράφος, ανταποκρίτρια τα τελευταία χρόνια στη Μέση Ανατολή, περιλαμβανομένου και του Ισραήλ, όπου είχε τη δυνατότητα να γνωριστεί προσωπικά με τον πολυβραβευμένο ισραηλινό συγγραφέα. «“Δεν ξέρω τι να πω. Πρέπει να αποστασιοποιηθώ”, ήταν το νήμα των αραιών συζητήσεών μας τους τελευταίους μήνες», μας πληροφορεί η Φραντσέσκα Καφέρι.

Κάποια στιγμή, ωστόσο, έχοντας τουλάχιστον καταφέρει να αποστασιοποιηθεί φυσικά, ταξιδεύοντας στο εξωτερικό, ο Γκρόσμαν αποφάσισε να επιστρέψει, «πονεμένος, ερμητικός, επιφυλακτικός, όπως το σημερινό Ισραήλ, μια χώρα που δεν είναι πια όπως ήταν πριν από δύο χρόνια, που αγωνίζεται να διευρύνει τους ορίζοντές της και να δώσει χώρο σε έναν πόνο που δεν είναι δικός της. Το Ισραήλ είναι διαφορετικό, όπως διαφορετικός είναι και ο Γκρόσμαν», όπως συνοψίζει η δημοσιογράφος της La Repubblica.

Και το γεγονός αυτό εξηγεί γιατί ο συγγραφέας επέλεξε να επιστρέψει όχι με κάποιο άρθρο ή μια ανάλυση –μέσω των οποίων επί χρόνια έβαλε κατά της κυβέρνησης Νετανιάχου και επέκρινε την πορεία που ακολουθούσε η πατρίδα του– αλλά με ένα ποίημα με τον τίτλο «Ξαφνικά πέταξε μια κραυγή» (σε ελεύθερη μετάφραση από τα ιταλικά).

Γιατί, όμως, με ένα ποίημα; «Επειδή με αυτό που συνέβη στο Ισραήλ και τη Γάζα, μετά τις σφαγές των οποίων γίναμε μάρτυρες, τα λόγια από μόνα τους δεν αρκούν: δεν μπορούν να χωρέσουν τα πάντα. Επί μήνες, πριν και μετά, επαναλαμβάναμε τα ίδια πράγματα και δεν καταφέραμε τίποτα. Τι να κάνουμε; Άλλο ένα άρθρο; Άλλη ομιλία στην πλατεία; Δεν θα είχε αποτέλεσμα. Ετσι, κάποια στιγμή, σκέφτηκα να γράψω κάτι που θα ήταν ένας συνδυασμός των γεγονότων που ζήσαμε και της ποίησης», εξήγησε ο ισραηλινός συγγραφέας στην ιταλίδα ανταποκρίτρια.

«Ήταν σαν κάποιος να πήρε το χέρι μου και να το καθοδηγούσε: μόλις άρχισα, το χέρι μου πήγαινε μόνο του (...) Δεν ξέρω εάν είναι τραγούδι ή προσευχή ή και τα δύο. Νομίζω ότι είναι κάτι κατάλληλο για μια ακραία κατάσταση όπως αυτή, κάτι το συναισθηματικό και το παράλογο», πρόσθεσε.

Πριν από λίγους μήνες ο Νταβίντ Γκρόσμαν έγραψε ένα κείμενο για το πόσο επισφαλής είναι η διαδικασία που οδηγεί στη ζωή, για το πόσο δύσκολη είναι η δημιουργία ενός ανθρώπου και πόσο εύκολος είναι ο αφανισμός του. «Αλλά είναι ακόμα εκεί, στο συρτάρι. Αντιθέτως σκέφτηκα ότι θα μπορούσα να μοιραστώ αυτό το ποίημα γιατί αποτελεί μια κραυγή: και ενόψει μιας αβίωτης κατάστασης όπως αυτή που βιώνουμε εδώ και περισσότερο από έναν χρόνο, η κραυγή είναι σωστή». Σε τι ακριβώς, όμως, αναφέρεται, κάνοντας λόγο για «αβίωτη κατάσταση»;

«Αναφέρομαι στη συνειδητοποίηση ότι στο εξής θα ζούμε πάντοτε περικυκλωμένοι από το μίσος και τον φόβο, στο ότι ο παραλογισμός είναι ισχυρότερος από τον ορθολογισμό, στο ότι πρέπει πάντα να ανησυχούμε για μια πιθανή έκρηξη βίας, στο ότι πρέπει να περνάμε τον χρόνο μας ευελπιστώντας ότι δεν θα ξανασυμβεί. Αυτό ισχύει και για τις δύο πλευρές και είναι κάτι που μου είναι πολύ δύσκολο να το παραδεχτώ. Πέρασα τη ζωή μου γράφοντας και, μέσω της γραφής, προσπαθώντας να καταλάβω τους άλλους: πλέον έχω φτάσει στο σημείο που δεν μπορώ πια να το κάνω. Αυτό το ποίημα είναι η κραυγή μου».

Κοιτώντας μπροστά, ο Νταβίντ Γκρόσμαν βλέπει πλέον «δύο λαούς κατεστραμμένους από το μίσος και τη βία».

Ερωτηθείς, ωστόσο, εάν, η εκχειρία τον κάνει να ελπίζει, έστω και ελάχιστα, σημείωσε ότι «αυτή η κατάπαυση του πυρός θα είναι πιθανώς η αρχή μιας λύσης: όχι επειδή αυτή η κυβέρνηση του Ισραήλ το θέλει πραγματικά, αλλά επειδή η πίεση του Τραμπ θα είναι αφόρητη και η κυβέρνηση θα πρέπει να υποχωρήσει. Ο Τραμπ δεν ενδιαφέρεται για τις ιδιαιτερότητες, την πολυπλοκότητα της περιοχής, τις συνεχείς αντιφάσεις που βιώνουν όσοι εμπλέκονται σε αυτή την κρίση. Έχει μια νέα νοοτροπία, του επιχειρηματία που θέλει αποτέλεσμα, και το θέλει τώρα. Έχει καταλάβει ότι ο στόχος είναι η ειρήνη στη Μέση Ανατολή και σκοπεύει να τον πετύχει». Οσον αφορά το πώς, «είδα μια συνέντευξη που έδωσε τις προάλλες στην αμερικανική τηλεόραση. Ο δημοσιογράφος τον ρώτησε εάν πίστευε πραγματικά ότι η Αίγυπτος και η Ιορδανία θα συμφωνούσαν να υποδεχτούν τους Παλαιστίνιους στη Γάζα. Αρκέστηκε να απαντήσει πως “Θα δεχτούν. Θα δεχτούν γιατί τους δίνουμε πολλά χρήματα και μας χρωστάνε”. Είναι μια απίστευτη, βάνουση απάντηση (...) Ίσως αυτή η προσέγγιση να είναι εκείνο που χρειάζονται οι δύο λαοί: γιατί μου φαίνεται ξεκάθαρο ότι δεν μπορούν να καταλήξουν σε λύση μόνοι τους», κατέληξε. «Δεν θυμάμαι στη ζωή μου άλλη περίοδο τόσο αβέβαιη. Συγχρόνως, όμως, δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να μας κυριεύει η απόγνωση: γι’ αυτό άρχισα να γράφω. Γιατί η απελπισία δεν μπορεί να νικήσει. Ίσως με την επιστροφή των ομήρων και την ανοικοδόμηση της Γάζας να επιστρέψει μια επίφαση κανονικότητας».

Πηγή: [Protagon.gr](https://protagon.gr), 09.02.2025

